LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. gruodžio 18 d. Nr. 21RE-
(AG-862/02-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Eglės Bilevičiūtės, Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. X. skundą dėl Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pretenzijos ir rašto panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja X. X. (toliau – pareiškėja) skundu Komisijos prašo panaikinti Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) 2025 m. liepos 23 d. pretenziją Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo ir sutarties nutraukimo“ (toliau – Pretenzija) ir 2025 m. rugsėjo 16 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo“ (toliau – Raštas), kaip priimtus nesilaikant teisės aktų reikalavimų, neįvertinus faktinės pareiškėjos finansinės padėties, šeiminių aplinkybių, ilgalaikio darbo stažo, mokymų lankymo duomenų bei proporcingumo principo. Įpareigoti Tarnybą iš naujo įvertinti pareiškėjos finansinę ir šeiminę padėtį, ilgalaikį darbo stažą bei faktines aplinkybes, ir priimti naują sprendimą laikantis teisės aktų reikalavimų. Sustabdyti skolos išieškojimą iki galutinio sprendimo administracinėje byloje įsiteisėjimo.

Pareiškėja paaiškino, kad Tarnyba priėmė sprendimą dėl skolos priskaičiavimo, kuris neatitinka pareiškėjos finansinės situacijos, ilgalaikio darbo stažo bei šeiminių aplinkybių. Pareiškėja yra ilgalaikė darbuotoja Lietuvoje, šiuo metu susiduria su finansiniais sunkumais, todėl Tarnyba turėtų atsižvelgti į proporcingumo principą ir pareiškėjos realią socialinę bei ekonominę padėtį. Pretenzijoje neteisingai vertinama, kad pareiškėja yra gavusi nepagrįstas išmokas – nedarbo draudimo išmoka yra pareiškėjos teisėta išmoka pagal tuo metu galiojusius teisės aktus. Neatsižvelgta į pareiškėjos mokymų lankymo duomenis, nors mokykla pateikė išrašus ir analitinius duomenis apie pareiškėjos aktyvumą. Pretenzija ir Raštas priimti nevertinant faktinės pareiškėjos finansinės būklės, nors įstatymas reikalauja įvertinti proporcingumo ir socialinio teisingumo principus. Dokumentuose pateikta nenustatyta tvarka taikoma interpretacija, kad nebūtų galima pripažinti dalinių kompetencijų įgijimo, nors Tarnybos remiamų programų tikslas yra būtent kompetencijų įgijimas ir grįžimas į darbo rinką. Neatsižvelgta į pareiškėjos 13 metų nenutrūkstamą darbą Lietuvoje, neturėtas skolų ir pareiškėjos aktyvias pastangas integruotis į darbo rinką po mokymų.

Papildomai pareiškėja pažymi, jog yra dviejų nepilnamečių vaikų mama, juos augina viena. Dėl objektyvių, nuo pareiškėjos nepriklausančių aplinkybių, šiuo metu pareiškėjos finansinė padėtis yra itin sudėtinga. Pareiškėja patiria papildomų išlaidų, susijusių su vaikų priežiūra ir būtiniausiais

poreikiais, todėl skolos grąžinimas pareiškėjai yra itin apsunkintas. Toks priimtas sprendimas skurdina pareiškėjos šeimą iki pat pamatų. Pareiškėja laiko neteisingu sprendimą, kad iš pareiškėjos reikalaujama grąžinti ne tik lėšas, susijusias su studijomis, bet ir nedarbo socialinio draudimo išmoką, kuri studijų metu buvo įvardijama kaip stipendija ir apskaičiuojama proporcingai pagal lankomumą. Ši išmoka buvo teisėtai gauta pagal tuo metu galiojusius teisės aktus. Todėl toks sprendimas yra neproporcingas, socialiai neteisingas ir šeimai žalingas. Pažymėtina, kad iki šiol pareiškėja yra sąžiningai dirbusi – turi daugiau nei 13 metų nenutrūkstamą darbo stažą pagal darbo sutartis, neturi jokių skolų ar įsiskolinimų valstybei. Niekada nebuvo ilgalaikė bedarbė ir visada aktyviai siekė profesinio tobulėjimo bei įsidarbinimo.

Pareiškėja taip pat nesutinka su argumentu, kad ji neįgijo oficialaus mokyklos sertifikato. Pareiškėja turi mokyklos išrašą, patvirtinantį įgytas kompetencijas, kurios atitinka programos tikslus ir kurias šiuo metu taiko savo darbinėje veikloje. Mokyklos pastaba apie platformos nenaudojimą yra šalutinio pobūdžio – įstaiga geranoriškai bendradarbiavo ir teikė pagalbą. Po mokymų pareiškėja ėmėsi aktyvių veiksmų: pradėjo vykdyti individualią veiklą pagal įgytą specialybę, o nuo 2025 m. spalio 12 d. įsidarbino įmonėje direktoriaus pareigose. Tai rodo sėkmingą integraciją į Lietuvos darbo rinką ir įgytų kompetencijų taikymą praktikoje, atitinkantį Direktyvos (EU) 2022/2041 tikslus dėl oraus užimtumo, profesinio tobulėjimo ir paramos asmenims grįžtant į darbo rinką.

Atsakovė Tarnyba atsiliepimu į skundą prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą , o dalyje dėl Pretenzijos apskundimo prašo nutraukti administracinę bylą kaip nepriskirtiną Komisijos kompetencijai.

Tarnyba dėl Pretenzijos pagrįstumo paaiškino, kad iš 2024 m. spalio 14 d. Dvišalės sutarties dėl aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau – Dvišalė sutartis) turinio aiškiai matyti, kad sutartiniai teisiniai santykiai atsirado tarp dviejų lygių šalių (Tarnybos ir pareiškėjos), kurios Dvišalę sutartį sudarė, pasinaudodamos sutarties laisvės principu, savo valią patvirtindamos savo parašais. Pretenzija pareiškėjai pateikta, nes ji netinkamai vykdė Dvišalės sutarties sąlygas – be svarbių priežasčių nutraukė dalyvavimą profesiniame mokyme ir neįgijo teisės dirbti, dėl ko jai atsirado pareiga atlyginti Tarnybai 6 010,93 Eur su jos mokymu susijusių išlaidų (Dvišalės sutarties 2.3 papunktis). Priešingai nei savo skunde teigia pareiškėja, ji nepasiekė Dvišalės sutarties esminio tikslo – neįgijo teisės dirbti, o jos neįgijus negali įsidarbinti / dirbti savarankiškai *(duomenys neskelbtini)* (Dvišalės sutarties 2.1.2.1.2 papunktis).

Tarnyba remiasi Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo (toliau – Užimtumo įstatymas) 36 straipsnio 3 dalimi ir pažymi, kad Tarnyba sumokėjo už pareiškėjos mokymo paslaugas, mokėjo jai mokymosi stipendiją, tačiau pareiškėja savo įsipareigojimų neįvykdė, esminio Dvišalės sutarties ir Užimtumo įstatymo tikslo nepasiekė, svarbių priežasčių, nurodytų Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 15 dalies 1 punkte nenurodė, todėl privalo atlyginti Tarnybai Pretenzijoje nurodytas sumas (Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 12 – 14 dalys, Dvišalės sutarties 2.3 papunktis, 10, 11 punktai).

Dėl pagrindo skųsti Pretenziją Tarnyba cituoja Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau - LVAT) 2011 m. rugsėjo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-327/2011, 2025 m. rugpjūčio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-797-662/2025 ir pažymi, kad Pretenzija pareiškėjai pateikta, nes ji netinkamai vykdė Dvišalės sutarties sąlygas. Pretenzijoje, pirmiausia, siūloma pareiškėjai gera valia atlyginti nurodytas išlaidas, siūloma galimybės jas atlyginti dalimis ir išaiškinama, kad jeigu pareiškėja to neatliks, jos bus išieškomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) nustatyta tvarka. Pretenzija nėra pareiškėjai suformuluojami privalomi vykdytini nurodymai, todėl tokia Pretenzija negali būti administracinės bylos ginčo objektas (LVAT nutartis 2022 m. lapkričio 30 d. administracinėje byloje Nr. eA-752-552/2022).

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad tiek Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 14 dalis, tiek atitinkamai Dvišalės sutarties 11 punktas numato, jog pareiškėjai gera valia neatlyginus išlaidų, jos yra išieškomos CPK nustatyta tvarka, t. y. ginčas dėl Pretenzijoje nurodytų lėšų grąžinimo priskirtinas bendrosios kompetencijos teismui, o ne administraciniam.

Dėl įpareigojimo iš naujo įvertinti pareiškėjos profesinio mokymo nutraukimo pagrindus atsakovė pažymėjo, kad pareiškėja Dvišalės sutarties 2.1.2 ir 2.1.2.1 papunkčiais įsipareigojo iki 2025 m. birželio 30 d. įgyti Programiškai įgyvendinti ir administruoti duomenų bazes - Taikyti aktualias programinės įrangos kūrimo metodikas - Programiškai paruošti duomenų bazės duomenis duomenų analizei - Elektroninių skaičiuoklių (angl. *spreadsheets*) valdymas, programavimas, kvalifikaciją. Pareiškėja su Sutartimi susipažino, ją pasirašė. Su sutartiniais įsipareigojimais ir atsakomybėmis dar kartą pareiškėja buvo supažindinta ir informuota 2024 m. spalio 15 d. nuotolinio apsilankymo metu (asmens patvirtinimas fiksuojamas eilutėje „asmens patvirtinimas: Patvirtinimo data: 2024-10-15“). Sutarties 2.1.3 papunktyje numatytos svarbios priežastys, kurioms esant laikoma, kad Sutartis nutraukta pagrįstai, sąrašas yra baigtinis. Pažymėtina, kad svarbių priežasčių baigtinis sąrašas numatytas ir Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 15 dalies 1 punkte. Nei sunkios finansinės padėties, nei šeimyninės padėties faktoriai nėra numatyti svarbių priežasčių sąraše, o Tarnybai nėra suteikta teisė taikyti išimtis ar teisės normas savo nuožiūra, todėl pareiškėjos nurodytos aplinkybės negali įtakoti Tarnybos sprendimo dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo ir atsakomybės taikymo.

Atsakovė pažymi, kad pareiškėjos pateiktas mokymo tiekėjo UAB „Turing College“ (toliau – mokymo tiekėjas) 2025 m. birželio 26 d. raštas aiškiai apibrėžia, kad pareiškėjai pažymėjimas negali būti išduotas, kadangi numatytu mokymosi laikotarpiu (2024 m. spalio 16 d. – 2025 m. gegužės 12 d.) neįgijo visų kompetencijų, numatytų Sutarties Nr. *(duomenys neskelbtini)* I dalyje 1 punkte. Mokymo tiekėjas paliko prieigą prie mokymosi platformos, kad pareiškėja savarankiškai galėtų mokytis, tačiau iki Dvišalėje sutartyje numatyto termino (2025 m. birželio 30 d.) pareiškėja nepateikė Tarnybai pažymėjimo, jog įgijo visas kompetencijas. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjai buvo sudarytos visos sąlygos baigti profesinį mokymą ir įgyti kvalifikaciją, tačiau ji pasirinko nutraukti mokymą, Tarnyba dėl pareiškėjos priimtų veiksmų negali būti atsakinga. Pažymėtina, jog civilinėje byloje Nr. *(duomenys neskelbtini)* dėl nuostolių ir palūkanų priteisimo yra priimtas sprendimas už akių Tarnybos naudai, tačiau dar nėra įsiteisėjęs. Pareiškėjai buvo teikti procesiniai dokumentai, tačiau ji šioje byloje nepateikė nei atsiliepimo, nei prašymų dėl sumos išdėstymo dalimis, nei prieštaravimų, t. y. buvo pasyvi proceso šalis.

Dėl stipendijos mokėjimo pažymėtina, kad kiekvienas asmuo dalyvaujantis profesiniame mokyme turi teisę pasirinkti, kokio dydžio stipendiją jis nori gauti. Pareiškėja pati pasirinko nedarbo socialinio draudimo išmokos (toliau – NSDI) dydžio stipendiją, tai matyti 2024 m. spalio 15 prašyme dėl stipendijos dydžio pasirinkimo. Pareiškėja turėjo laisvę pasirinkti ir 0,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliojo valandinio atlygio dydžio stipendiją, tačiau pasirinko NSDI dydžio stipendiją. Pareiškėja buvo susipažinusi su stipendijos mokėjimo sąlygomis, t. y. stipendija mokama proporcingai lankytų mokymo valandų skaičiui, o tai reiškia, kad nelankius visų mokymosi valandų – negaunama ir pilna NSDI dydžio stipendijos suma (Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 6 dalis, Dvišalės sutarties 3.1.3 papunktis). Stipendijos grąžinimo sąlyga, kai yra nutraukiamas profesinis mokymas be svarbių priežasčių taip pat yra numatyta Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 13 dalyje, neišskiriant stipendijos rūšies (ar tai NSDI dydžio ar 0,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliojo valandinio atlygio dydžio stipendija).

Dėl skolos išieškojimo sustabdymo pažymėtina, kad Kauno apylinkės teismo 2025 m. lapkričio 18 d. sprendimas už akių civilinėje byloje Nr. *(duomenys neskelbtini)* dar nėra įsiteisėjęs, tačiau įsiteisėjus, bus perduotas vykdyti antstoliui, jei pareiškėja negrąžins priteistos sumos Tarnybai. Nuostolių atlyginimo klausimą nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai, o ne administraciniai, todėl pareiškėjos reikalavimas Komisijai sustabdyti skolos išieškojimą nėra net administracinių teismų kompetencijos klausimas.

Dalis skundo atmestina, kitoje dalyje byla nutrauktina

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Pretenzijos ir Rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad Tarnyba ir pareiškėja 2024 m. spalio 15 d. sudarė dvišalę sutartį dėl aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo Nr. *(duomenys*

neskelbtini), kuria pareiškėja, be kita ko, įsipareigojo iki 2025 m. birželio 30 d. įgyti Programiškai įgyvendinti ir administruoti duomenų bazes – taikyti aktualias programinės įrangos kūrimo metodikas – programiškai paruošti duomenų bazės duomenis duomenų analizei - Elektroninių skaičiuoklių (angl. *spreadsheets*) valdymas, programavimas duom, kvalifikaciją.

UAB „Turing College“ 2025 m. gegužės 13 d. raštu informavo Tarnybą, kad pareiškėja neįgijo visų kompetencijų, nurodytų profesinio mokymo sutarties Nr. *(duomenys neskelbtini)* I dalies 1 punkte, todėl pažymėjimas negali būti išduotas. Rašte tai pat buvo pažymėta, kad Mokymo teikėjas palieka prieigą prie mokymosi platformos ir suteikia galimybę įgyti trūkstamas kompetencijas.

UAB „Turing College“ 2025 m. birželio 26 d. raštu Tarnybai nurodė, kad pareiškėja, kuri mokėsi pagal aukštą pridėtinę vertę kuriančias kvalifikacijas ir kompetencijas suteikiančią neformaliojo švietimo programą 223003298, Programavimas IV (pritaikymo sritis - duomenų analitika) (nedirbantiems) ir trukusią nuo 2024 m. spalio 16 d. iki 2025 m. gegužės 12 d. neįgijo visų kompetencijų, nurodytų sutarties Nr. *(duomenys neskelbtini)* I dalyje 1 punkte, todėl pažymėjimas negali būti išduotas. Be kita ko, pažymėjo, kad mokymo teikėjas mokiniui neatlygintinai palieka prieigą prie mokymosi platformos ir suteikia galimybę įgyti trūkstamas kompetencijas. Pažymėjimas, su faktiška kompetencijų įgijimo data, galės būti išduotas mokiniui įgijus trūkstamas kompetencijas.

Tarnybos Kauno klientų aptarnavimo departamento Kauno 4-ojo skyriaus vedėjo 2025 m. liepos 7 d. sprendimu Nr. *(duomenys neskelbtini)*„Dėl veiksmų su statusais ir registracija Užimtumo tarnyboje“ pareiškėjai nuo 2025 m. gegužės 13 d. panaikintas bedarbio statusas, be svarbių priežasčių nutraukus dalyvavimą paramos mokymuisi priemonėje (Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punktas), t. y., iki Sutartyje nustatyto termino neįgijus numatytų kompetencijų ir nepateikus mokymų baigimo pažymėjimo.

Tarnyba pareiškėjai pateikė 2025 m. liepos 23 d. pretenziją Nr. SD(19.2)-72*(duomenys neskelbtini)* „Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo ir sutarties nutraukimo“, kurioje nurodė, kad Tarnyboje 2025 m. gegužės 13 d. gautas Mokymo tiekėjas raštas, kuriuo mokymo teikėjas informavo, jog pareiškėja neįgijo visų kompetencijų, nurodytų sutarties Nr. *(duomenys neskelbtini)* I dalyje 1 punkte, todėl pažymėjimas pareiškėjai negali būti išduotas. Rašte buvo nurodyta, kad mokymo teikėjas pareiškėjai palieka prieigą prie mokymosi platformos ir suteikia galimybę įgyti trūkstamas kompetencijas, tačiau iki 2025 m. birželio 30 d. Tarnyba negavo pareiškėjos įgytų kompetencijų patvirtinančio baigimo pažymėjimo. Pažymėjo, jog pareiškėja nevykdė Dvišalės sutarties 2.1.2 papunkčio, todėl privalo atlyginti visus Tarnybos patirtus nuostolius – 6010,93 Eur, todėl prašė pareiškėjos grąžinti su pareiškėjos aukštą pridėtinę vertę kuriančių kompetencijų įgyvendinimo ir įgijimo organizavimu susijusias išlaidas.

Pareiškėja 2025 m. rugpjūčio 11 d. prašymu kreipėsi į Tarnybą dėl atleidimo nuo pareigos grąžinti Tarnybos patirtas išlaidas dėl sunkios materialinės padėties. Pažymėjo, jog pareiškėja šiuo metu toliau tęsia mokymus, yra bedarbė, Tarnyboje pareiškėjos bedarbio statusas taip pat panaikintas. Viena augina du nepilnamečius vaikus ir neturi dabar pastovių pajamų. Todėl šiuo metu negalėtų padengti minėtų išlaidų nei vienkartiniu, nei išdėstytu būdu.

Tarnyba 2025 m. rugpjūčio 18 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl išlaidų grąžinimo“ pareiškėjai į jos 2025 m. rugpjūčio 11 d. prašymą atsakė pažymėdama, kad Pretenzijoje nurodyta skola negali būti panaikinta, nes pareiškėja neįgijo kompetencijų, nurodytų 2024 m. spalio 15 d. profesinio mokymo sutarties Nr. *(duomenys neskelbtini)* 1 punkte. Kitaip tariant, neįvykdė Sutartimi prisiimtų sutartinių įsipareigojimų.

Tarnyba 2025 m. rugpjūčio 25 d. el. laišku papildomai kreipėsi į Mokymo teikėją, siekiant pasitikslinti pareiškėjos situaciją. Mokymo teikėjas 2025 m. rugpjūčio 25 d. el. laišku informavo, kad pareiškėja aktyviai nesinaudoja galimybe jungtis prie mokymosi platformos.

Tarnyba 2025 m. rugsėjo 16 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo“, be kita ko, pareiškėjai nurodė, jog vadovaujantis Dvišalės sutarties 2.1.2 papunkčiu, pareiškėja iki 2025 m. birželio 30 d. nepateikė baigimo pažymėjimo, patvirtinančio, Sutarties 2.1.2.1 papunktyje, numatytų

kompetencijų įgijimą. Akcentavo, kad nuo 2025 m. gegužės 13 d. (kuomet Mokymo teikėjas informavo Tarnybą, jog pareiškėja neįgijo visų kompetencijų ir pareiškėjai neišduos pažymėjimo), praėjo daugiau kaip 3 mėnesiai, per kuriuos pareiškėja galėjo įgyti trūkstamas kompetencijas, tačiau kaip pažymėjo Mokymo teikėjas, pareiškėja aktyviai nesinaudoja galimybe jungtis prie mokymosi platformos ir įvykdyti Sutartimi prisiimtus įsipareigojimus tinkama. Taigi, Tarnyba neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos Kreipimesi nurodytų prašymų, tame tarpe ir „atsisakyti reikalavimo grąžinti patirtas išlaidas“. Taigi, Skyriaus vedėjo priimtas sprendimas panaikinti pareiškėjai bedarbio statusą yra teisėtas ir pagrįstas. Pareiškėja be svarbių priežasčių nutraukė dalyvavimą paramos mokymuisi priemonėse (Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punktas), t. y., iki Sutartyje nustatyto termino neįgijo numatytų kompetencijų ir nepateikė mokymų baigimo pažymėjimo.

Pareiškėja su Pretenzija ir Raštu nesutinka bei juos ginčija. Pareiškėja pažymi, kad yra ilgalaikė darbuotoja Lietuvoje, šiuo metu susiduria su finansiniais sunkumais, todėl Tarnyba turėtų atsižvelgti į proporcingumo principą ir pareiškėjos realią socialinę bei ekonominę padėtį. Neatsižvelgta į pareiškėjos mokymų lankymo duomenis, nors mokykla pateikė išrašus ir analitinius duomenis apie pareiškėjos aktyvumą. Pretenzija ir Raštas priimti nevertinant faktinės pareiškėjos finansinės būklės, nors įstatymas reikalauja įvertinti proporcingumo ir socialinio teisingumo principus. Dėl objektyvių, nuo pareiškėjos nepriklausančių aplinkybių, šiuo metu pareiškėjos finansinė padėtis yra itin sudėtinga. Pareiškėja patiria papildomų išlaidų, susijusių su vaikų priežiūra ir būtiniausiais poreikiais, todėl skolos grąžinimas pareiškėjai yra itin apsunkintas.

Be kita ko, pareiškėja nurodo, jog turi mokyklos išrašą, patvirtinantį įgytas kompetencijas, kurios atitinka programos tikslus ir kurias šiuo metu taiko savo darbinėje veikloje. Mokyklos pastaba apie platformos nenaudojimą yra šalutinio pobūdžio – įstaiga geranoriškai bendradarbiavo ir teikė pagalbą. Po mokymų ėmėsi aktyvių veiksmų: pradėjo vykdyti individualią veiklą pagal įgytą specialybę, o nuo 2025 m. spalio 12 d. įsidarbino įmonėje direktoriaus pareigose.

Užimtumo įstatymas nustato pagrindines užimtumo formas ir jų sistemą, darbo ieškančių asmenų užimtumo rėmimo sistemos teisinius pagrindus, jos tikslą, uždavinius, užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių subjektų funkcijas, darbo rinkos paslaugų teikimo ir užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo organizavimą ir finansavimą, atsakomybę už nelegalų darbą, užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus, nedeklaruotą darbą ir nedeklaruotą savarankišką veiklą (1 straipsnio 1 dalis).

Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punkte nustatyta, jog bedarbio statusas panaikinamas, jeigu bedarbis be svarbių priežasčių nutraukia dalyvavimą paramos mokymuisi ar įdarbinimo subsidijuojant priemonėse, išskyrus atvejį, kai įdarbinimo subsidijuojant priemonė taikoma neterminuotai, arba po profesinio mokymo be svarbių priežasčių atsisako įsidarbinti ar dirbti savarankiškai pagal įgytą ar patobulintą kvalifikaciją arba (ir) įgytą kompetenciją, arba nutraukia darbo sutartį ar savarankišką veiklą per 6 mėnesius nuo įsidarbinimo ar veiklos pradžios dienos.

Pagal Užimtumo įstatymo 36 straipsnį, paramos mokymuisi priemonės yra šios: profesinis mokymas (1 dalies 1 punktas); įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį (1 dalies 2 punktas); stažuotė (1 dalies 3 punktas); neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas (1 dalies 4 punktas); neformalusis suaugusiųjų švietimas (1 dalies 5 punktas); aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas (1 dalies 6 punktas). Paramos mokymuisi tikslas – padėti bedarbiams ir užimtiems asmenims įgyti kvalifikaciją, tobulinti turimą kvalifikaciją, įgyti kompetencijų pagal formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo programas, įtrauktas į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą, ar pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ar jas tobulinti arba (ir) įgyti kitų darbo gebėjimų ar pripažinti neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytas kompetencijas, jeigu to reikia norint įsidarbinti laisvose darbo vietose ar pradėti dirbti savarankiškai (3 dalis).

Vadovaujantis Užimtumo įstatymo 37 straipsniu, užimtų asmenų, kuriems Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nustatoma, kad dėl įmonės reorganizavimo, restruktūrizavimo, modernizavimo būtina įgyti kvalifikaciją, tobulinti turimą kvalifikaciją, įgyti kompetencijų, ir bedarbių profesinis mokymas pagal formaliojo ir neformaliojo

profesinio mokymo programas organizuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos trišalėje arba dvišalėje sutartyje numatytomis sąlygomis. Trišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos, darbdavio, kuris įdarbins bedarbį ar užimtą asmenį arba pas kurį užimtas asmuo pasiliks dirbti, ir bedarbio, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje, ar užimto asmens, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje ar pasiliks dirbti pas tą patį darbdavį. Jeigu bedarbiai ar užimti asmenys siunčiami mokytis pagal Užimtumo tarnybos atliktomis darbo rinkos prognozėmis nustatytų paklausių profesijų formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo programas arba jeigu bedarbiai nori pradėti dirbti, sudaroma Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos dvišalė sutartis tarp Užimtumo tarnybos ir bedarbio ar užimto asmens (1 dalis). Bedarbiams per visą profesinio mokymosi laikotarpį kartą per mėnesį mokama mokymo stipendija, atsižvelgiant į lankytas valandas (6 dalis).

Pagal Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 11 dalies 1 punktą, Tarnybai privalo atlyginti bedarbis, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sutartyse nustatytų įsipareigojimų, išskyrus įsipareigojimą nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius arba 6 mėnesius vykdyti savarankišką veiklą ne mažiau kaip 15 dienų per mėnesį, ir darbdavys, be svarbių priežasčių nevykdantis šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje trišalėje sutartyje nustatytų įsipareigojimų, išskyrus įsipareigojimą be svarbių priežasčių nenutraukti darbo sutarties 6 mėnesius, – visas jos patirtas šio straipsnio 13 dalyje nurodytas išlaidas. Pagal šio straipsnio 13 dalį, atlyginamos šios su profesiniu mokymu susijusios Tarnybos patirtos išlaidos: profesinio mokymo paslaugų (1 punktas); mokymo stipendijos mokėjimo (2 punktas); kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal (3 punktas); apgyvendinimo (4 punktas); privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų (5 punktas). Šio straipsnio 13 dalyje nurodytos su profesiniu mokymu susijusios išlaidos, kurių šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sutartis sudariusios šalys sutartyse nustatytais terminais neatlygino Tarnybai, išieškomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka (14 dalis).

Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 15 dalies 1 punkte numatyta, kad svarbiomis priežastimis, kurioms esant bedarbis neprivalo atlyginti Tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalyje nurodytų išlaidų, ir svarbiomis priežastimis, kurioms esant užimtas asmuo neprivalo atlyginti Užimtumo tarnybai visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalies 1 punkte nurodytų išlaidų, o jeigu užimtas asmuo profesinio mokymo metu buvo atleistas iš darbo, – visų jos patirtų šio straipsnio 13 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų išlaidų, laikoma bedarbio ar užimto asmens liga, sužalojimas, nėštumas likus 70 kalendorinių dienų iki gimdymo, gimdymas ir 56 kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – 70 kalendorinių dienų po gimdymo), mirtis, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme nustatytų pareigų atlikimas, dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdytas bedarbio profesinis mokymas.

Dvišalėje sutartyje, sudarytoje tarp pareiškėjos ir Tarnybos, be kita ko, nurodyta, kad užimtumo dalyvis (pareiškėja) įsipareigoja su profesinio mokymo teikėju ar mokymo teikėju arba švietimo teikėju sudaryti profesinio mokymo sutartį, dalyvauti aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir/ar kompetencijų įgijimo priemonėje ir mokytis pagal Programavimas IV (pritaikymo sritis - duomenų analitika) (nedirbantiems) (223003298) APVK suteikiančią programą (2.1.1 papunktis). Ne vėliau kaip iki 2025 m. birželio 30 d.: įgyti šią kvalifikaciją arba (ir) kompetenciją(-as) "-Programiškai įgyvendinti ir administruoti duomenų bazes - Taikyti aktualias programinės įrangos kūrimo metodikas - Programiškai paruošti duomenų bazės duomenis duomenų analizei - Elektroninių skaičiuoklių (angl. *spreadsheets*) valdymas, programavimas duom, reikalingą (-as) dirbti savarankiškai (2.1.2.1.2 papunktis). Pareigų pavadinimas/veiklos pobūdis: Programuotojas - duomenų analitikas.

Pagal Dvišalės sutarties 2.3 papunktį, dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančios kvalifikacijos ir (ar) kompetencijos įgijimu, atlyginimo: per pretenzijoje dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančios kvalifikacijos ir (ar) kompetencijos įgijimu (toliau – Pretenzija) nurodytą terminą, atlyginti Tarnybai visas jos patirtas išlaidas, susijusias su aukštą pridėtinę vertę kuriančios kvalifikacijos ir (ar) kompetencijos įgijimu, nutraukė mokymąsi APVK suteikiančios

mokymo programoje be svarbių priežasčių, nurodytų Sutarties 2.1.3. papunktyje, arba sudaryti su Tarnyba susitarimą dėl išlaidų atlyginimo dalimis.

Tarnyba, pagal Dvišalės sutarties 3.1.3 papunktį įsipareigojo kartą per mėnesį mokėti Užimtumo dalyviui (pareiškėjai) Sutarties 4.2.2. papunktyje nurodyto dydžio mokymo stipendiją, atsižvelgiant į APVK suteikiančios mokymo programos lankomumą, Įstatyme nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

Dėl Tarnybos 2025 m. liepos 23 d. pretenzijos Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo ir sutarties nutraukimo“

Pareiškėja Komisijos prašo panaikinti Tarnybos Pretenziją kaip priimtą nesilaikant teisės aktų reikalavimų, neįvertinus faktinės pareiškėjos finansinės padėties, šeiminių aplinkybių, ilgalaikio darbo stažo, mokymų lankymo duomenų bei proporcingumo principo.

LVAT ne kartą yra konstatavęs, jog į administracinį teismą (ir Komisiją) asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisines pasekmes sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje (žr., pvz., 2016 m. lapkričio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-913-552/2016). Administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, pagal ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir 23 straipsnio 1 dalį yra visi viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai, nepaisant tų aktų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeliantys asmeniui teisines pasekmes, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Remiantis šiomis teisės normomis, administraciniams teismams priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo (žr., pvz., LVAT 2008 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS525-540/2008; 2009 m. liepos 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-391/2009; 2017 m. sausio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-85-556/2017).

Teismų praktikoje konstatuota, jog tik priėmus galutinį sprendimą pareiškėjo teisinis statusas gali pasikeisti, atsiradus realiems teisiniams padariniams. Nesutikdamas su procedūriniu sprendimu (veiksmu), pareiškėjas šio nesutikimo argumentus (bet ne savarankišką reikalavimą) gali pareikšti įstatymų nustatyta tvarka ginčydamas galutinį sprendimą, kuomet būtų įvertinamas ir toks sprendimas (veiksmas) bei juo padarytų pažeidimų įtaka galutinio sprendimo teisėtumui. Administracinių teismų kompetencijai nepriskirtinas nagrinėjimas prašymų, kuriais siekiama ne pažeistų teisių (interesų) apgynimo, o tik tam tikrų juridinę reikšmę turinčių aplinkybių ar faktų konstatavimo. (pvz., 2017 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-429-520/2017; 2018 m. birželio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-399-492/2018).

Taigi, Tarnybai pateikus pareiškėjai Pretenziją ir *pasiūlius* pareiškėjai gera valia grąžinti Tarnybai subsidijos, pareiškėjai iš esmės nebuvo suformuoti privalomi vykdytini nurodymai.

Jeigu subsidija ar jos dalis pagal pateiktą Pretenziją nėra grąžinama, vadovaujantis Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 11 dalimi, Tarnyba turi priimti sprendimą dėl subsidijos grąžinimo, kuriuo yra suformuoti privalomi vykdyti nurodymai ir jie pareiškėjai sukelia teisines pasekmes. Todėl šiuo atveju darytina išvada, kad pareiškėjos ginčijama Pretenzija vertintina kaip procedūrinio pobūdžio dokumentas, kadangi juo nebuvo priimtas galutinis administracinės procedūros sprendimas ir jame nėra pareiškėjai suformuluojami *privalomi* vykdytini nurodymai.

Į bylą pateikti rašytiniai įrodymai patvirtina, jog pareiškėjai be svarbių priežasčių nutraukus dalyvavimą individualiame užimtumo veiklos plane numatytoje profesinio mokymo priemonėje, Tarnybos vedėjo 2025 m. liepos 7 d. sprendimu Nr. *(duomenys neskelbtini)* buvo panaikintas pareiškėjos bedarbio statusas. Byloje nėra duomenų, patvirtinančių, jog pareiškėja būtų apskundusi šį sprendimą. Taigi, atsižvelgiant į Tarnybos vedėjo priimtą sprendimą, Tarnyba Pretenzija pasiūlė pareiškėjai gera valia grąžinti Tarnybos sumokėtą subsidiją. Pareiškėjai 2025 m. rugpjūčio 11 d. pasikreipus į Tarnybą dėl atleidimo nuo pareiškėjos grąžinti Tarnybai patirtas išlaidas dėl sunkios materialinės padėties, Tarnyba 2025 m rugpjūčio 18 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* nurodė, jog skola negali būti panaikinta, nes pareiškėja neįgijo kompetencijų ir pažymėjo, kad jei išlaidos nebus

grąžintos iki 2025 m. rugpjūčio 21 d., kaip ir nurodyta Pretenzijoje, arba iki šios datos nebus sudarytas susitarimas dėl lėšų grąžinimo dalimis, vadovaujantis Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 14 dalimi bei Dvišalės sutarties 11 punktu - jos bus išieškomos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Pareiškėja šio Tarnybos atsakymo taip pat neskundė. Taigi, pareiškėjai negrąžinus subsidijos ir nepareiškus noro sudaryti subsidijos grąžinimo grafiko, Tarnyba gali priimti įsakymą dėl subsidijos grąžinimo, kuriuo gali nustatyti, jog pareiškėja nevykdė Dvišalės sutarties. Būtent toks įsakymas pareiškėjai sukeltų realias teisines pasekmes.

Tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas, jokių teisinių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams (šiuo atveju Komisijai), kadangi nagrinėdamas skundus dėl teisinių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis (pvz. LVAT 2025 m. gegužės 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-447-502/2025).

Įvertinus išdėstytą, Komisija daro išvadą, jog pareiškėjos keliamas ginčas dėl Pretenzijos teisėtumo nepriskirtinas Komisijos kompetencijai dėl to byla šioje dalyje yra nutrauktina.

Dėl Tarnybos 2025 m. rugsėjo 16 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) ,,Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo“

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Atitinkamai, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) Taisyklių 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte nustatyta, kad atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Pareiškėja 2025 m. rugpjūčio 20 d. atsiliepime į gautą Pretenziją (pareiškėjos pasirašytas 2025 m. rugpjūčio 21 d.) Tarnybai pažymėjo, kad su gauta Pretenzija nesutinka ir prašė: 1) atsisakyti reikalavimo grąžinti patirtas išlaidas už programoje suteiktas kompetencijas ir priverstinį išieškojimą (atsižvelgiant į situaciją, kad yra vieniša mama, auginanti du nepilnamečius vaikus); 2) nenutraukti sutarties sankcijų būdu, o esant būtinybei, nutraukti ją abipusiu susitarimu be išlaidų grąžinimo; 3) neišbraukti pareiškėjos iš darbo ieškančiųjų statuso, atsižvelgiant į pareiškėjos pasikeitusią asmeninę ir šeiminę situaciją; 4) užtikrinti, kad pareiškėjai būtų suteikta teisė gauti priklausančią nedarbo išmoką arba apskaičiuoti atitinkama tvarka, nes atitinka visas teisines sąlygas – yra dirbusi pagal darbo sutartį ir atsakingai sumokėjusi visas draudimo įmokas.

Tarnyba ginčijamu Raštu pareiškėjai nurodė, jog vadovaujantis Dvišalės sutarties 2.1.2 papunkčiu, pareiškėja iki 2025 m. birželio 30 d. nepateikė baigimo pažymėjimo, patvirtinančio, Sutarties 2.1.2.1 papunktyje, numatytų kompetencijų įgijimą. Akcentavo, kad nuo 2025 m. gegužės 13 d. (kuomet Mokymo teikėjas informavo Tarnybą, jog pareiškėja neįgijo visų kompetencijų ir pareiškėjai neišduos pažymėjimo), praėjo daugiau kaip 3 mėnesiai, per kuriuos pareiškėja galėjo įgyti trūkstamas kompetencijas, tačiau kaip pažymėjo Mokymo teikėjas, pareiškėja aktyviai nesinaudoja galimybe jungtis prie mokymosi platformos ir įvykdyti Sutartimi prisiimtus įsipareigojimus tinkama.

Tarnyba neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjos Kreipimesi nurodytų prašymų, tarp jų ir „atsisakyti reikalavimo grąžinti patirtas išlaidas“. Taigi, Skyriaus vedėjo priimtas sprendimas panaikinti pareiškėjai bedarbio statusą yra teisėtas ir pagrįstas. Pareiškėja be svarbių priežasčių nutraukė dalyvavimą paramos mokymuisi priemonėse (Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punktas), t. y., iki Sutartyje nustatyto termino neįgijo numatytų kompetencijų ir nepateikė mokymų baigimo pažymėjimo.

Bylos duomenimis nustatyta, jog Tarnyba, nagrinėdama pareiškėjos kreipimąsi, vertino visus, su pareiškėjos situacija, susijusius duomenis, t. y. Dvišalės sutarties turinį, Mokymo teikėjo teikiamus raštus Tarnybai dėl pareiškėjos kompetencijos (ne)įgijimo ir lankymo, Tarnybos vedėjo 2025 m. liepos 7 d. priimtą sprendimą, taip pat papildomai 2025 m. rugpjūčio 25 d. raštu kreipėsi į Mokymo teikėją dėl informacijos patvirtinimo apie tai, kad pareiškėja aktyviai nesinaudoja galimybe jungtis prie mokymosi platformos ir atsižvelgiant į surinktą informaciją bei duomenis, pateikė pareiškėjai išsamų paaiškinimą su nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, teisės aktų nuostatomis bei argumentuotais atsakymais. Teigti, jog Tarnyba ginčijamu raštu pareiškėjai pateikė neišsamų, neaiškų ar nemotyvuotą atsakymą, Komisija neturi nei teisinio, nei faktinio pagrindo, todėl skundą šioje dalyje atmeta kaip nepagrįstą. Atitinkamai atmestinas ir pareiškėjos keliamas išvestinis reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminių administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

nutraukti administracinės bylos dalį dėl Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. liepos 23 d. pretenzijos Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl išlaidų, susijusių su aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimu, grąžinimo ir sutarties nutraukimo“ panaikinimo.

Likusią pareiškėjos X. X. skundo dalį atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas